

Minimální preventivní program Církevního gymnázia v Kutné Hoře

Minimální preventivní program (MPP) školy je složen ze tří částí.

V první části jsou uvedeny všechny aktivity školy působící preventivně při výchově studentů. Napomáhají získání správných postojů a návyků důležitých pro plnohodnotný a kvalitní život. Tyto aktivity jsou sloučeny do Programu osobnostního růstu studentů, který pokrývá celé období studia.

Druhá část minimálního preventivního programu školy obsahuje obecné postupy i řešení konkrétních sociálně patologických jevů vyskytnuvších se ve škole. Tato část vychází z Metodického pokynu MŠMT č. 20 006/2007–51 k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních a z Metodického pokynu MŠMT č. 24 246/2008–6 k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení.

Třetí část je tvořena přehledem institucí a organizací působících v oblasti prevence, na které je možné se v případě potřeby obrátit.

Minimální preventivní program, část první

Program osobnostního růstu

Motto: „*Máme se od ostatních lišit nitrem, nikoli zevnějškem.*“ (Lucius Annaeus Seneca)

Cílová skupina:

Studenti Církevního gymnázia v Kutné Hoře

Cíl programu:

Program podporuje získání **efektivních sociálních a emočních návyků**, které povedou studenty k porozumění sobě samému i k porozumění lidem kolem sebe. Pomáhá studentům osvojit si **dovednosti nezbytné k dosahování osobních cílů**, získat **motivaci** ke snaze o **trvalý rozvoj vlastní osobnosti**. Nabízí získání **znalostí a stabilních postojů** podporujících **zdravý životní styl**. Má napomoci vyrůst studentům ve **společensky dobře integrované osobnosti** se schopností stát se **dobrymi rodiči a členy společnosti**.

Dílčí cíle programu:

- objevení osobního smyslu jako prevence před narůstající smysluprázdností
- posílení sebedůvěry studentů
- přijetí vlastní osobnosti a respekt k osobnosti druhých
- objevení svých individuálních silných stránek
- získání postojů a dovedností nezbytných pro život v moderní společnosti
- naučit se týmové spolupráci
- zvládat negativní emoce
- prohloubení empatie a solidarity mezi lidmi

Obsah programu:

Kurz klíčových kompetencí

Prima – přátelství, obrana před negativními společenskými jevy (šikana)

Sekunda – Obrana proti závislostem

Kvarta – Partnerské vztahy

Kvinta – Dobro a zlo, sociální inteligence

Sexta – Mezilidské vztahy, emoční inteligence

Septima – Sociální kompetence, zdravá rodina

Podpůrné programy pro studenty

Školní klub – volnočasové a zájmové aktivity

Výuka KE, ZSV, náboženství a Etické výchovy (dle systému Roche Olivara)

Duchovní obnovy studentů

Vytváření dílčích školních společenství

Pomoc asistentů z řad studentů

Metody práce:

- zážitková pedagogika
- přednášky, besedy
- praktická činnost
- seminární práce

Organizační formy:

- výuka
- výjezdové vícedenní kurzy
- jednodenní kurzy ve škole či ve školním klubu
- společenská praxe

Personální zajištění:

- spirituál školy
- metodik prevence
- výchovný poradce
- vedoucí školního klubu
- vyučující KE, ZSV,
- třídní učitelé
- asistenti
- externí spolupracovníci

Organizace podílející se na programu:

- Církevní gymnázium v Kutné Hoře
- Školní klub
- ACET Hlinsko v Čechách, občanské sdružení
- Teen Challenge Šluknov
- CENAP Brno, občanské sdružení
- Pedagogická a psychologická poradna Kutná Hora
- Biskupství královéhradecké
- Sdružení při Církevním gymnáziu v Kutné Hoře
- Diakonie ČCE Čáslav
- ZŠ speciální Diakonie ČCE Čáslav
- Salesiánské středisko Litomyšl
- MUDr. Julie Provazníková, lékař – gynekolog

Evaluace programu:

- osobnostní testy
- vstupní a výstupní dotazníky v rámci jednotlivých kursů Programu
- slovní hodnocení účastníků
- hodnocení lektorů, spolupracovníků, supervizora
- hodnocení ostatních pedagogů, rodičů aj.
- pomocné ukazatele:
  - studijní výsledky
  - kázeňská opatření
  - výsledky celostátně zadávaných srovnávacích testů úrovně vzdělání
  - volba oborů dalšího studia

Program osobnostního růstu

Rozpracování jednotlivých témat

1. Kurz klíčových kompetencí

Cíl, obsah, personální zajištění a formy práce

Komplexní cíle Kurzu klíčových kompetencí:

Cílený rozvoj sociální, emoční a spirituální inteligence
Poznávání sebe sama, svých silných a slabých stránek, poznávání svého místa ve společnosti
Objevování smyslu života

Personální zajištění:

Lektoři, spirituál školy, třídní učitelé, asistenti z řad studentů, externí spolupracovníci

Lektor:

Mgr. Ing. Josef Poživil

Spirituál:

P. Mgr. Pavel Tobek

Formy práce

Přednášky, besedy, zážitková pedagogika

Prima

Téma: Dny poznávání

Cíle výjezdního pobytu v primě:

Poznat:

- nové spolužáky
- význam bezpečného prostředí v sociální skupině
- možnosti uplatnění v třídním kolektivu

Naučit se:

- vážit si sebe samého i druhého
- umět přispívat k pozitivnímu prostředí ve skupině

Forma:

- výjezdní třídní pobyt
- zážitkové aktivity a hry

Personální zajištění:

lektor, spirituál, třídní učitel, asistenti

Téma: Šikana

Cíle přednášky:

Poznat:

- projevy a záludnosti šikany ve třídním kolektivu

Naučit se:

- bránit se všem druhům šikany ve skupině
- vytvářet přátelské prostředí ve skupině
- spolupracovat s pedagogy, rodiči a s dalšími lidmi při řešení šikanujícího chování ve skupině

Forma:

- přednáška + zážitkové hry

Personální zajištění:

lektor o.s. ACET, třídní učitel

Sekunda

Téma: 1) Závislosti hrozí všem 2) Šikana mezi námi nemá místo

Cíle výjezdního pobytu v sekundě:

Poznat:

- Nebezpečí ukryté v lidských závislostech
- O co přichází závislý člověk
- Nebezpečí šikany pro mezilidské vztahy

Naučit se:

- Být zodpovědný vůči sobě i svým blízkým
- Umět říkat NE nebezpečným nabídkám
- Bezpečnému chování v běžném společenském styku
- Slušnému a empatickému chování

Forma:

- výjezdový třídní pobyt
- zážitkové aktivity, přednášky, filmy

Personální zajištění:

lektoři školy, externí spolupracovníci (ACET ČR, o.s.)

Téma: Lidská sexualita

Cíle semináře:

Poznat:

- Základní seznámení s anatomíí a funkcí reprod. soustavy,
- Hygiena

Naučit se:

- Být zodpovědným za své dělo
- Pozitivním vztahům mezi chlapci a dívkami
- Úctě k lidské sexualitě jako k velikému daru

Forma:

- jednodenní seminář

Personální zajištění

Bc. Radka Karellová, vedoucí školního klubu a třídní učitel

Kvarta

Téma: Lidská setkávání

Cíle výuky a výjezdního pobytu v kvartě:

Poznat:

- Význam vztahů v lidském životě
- Význam sebedůvěry člověka
- Objevování světa opačného pohlaví

Naučit se:

- Objevovat sebe sama, své silné a slabé stránky
- Respektovat osobnost druhého člověka
- Chránit zdravý rozvoj vlastní osobnosti
- Budovat zdravé, rovnoprávné vztahy mezi chlapci a dívkami
- Zvládnout základy etikety

Forma:

- třídní výjezdový seminář (zážitková pedagogika)
- tématická výuka v předmětech křesťanská etika a biologie

Personální zajištění:

lektor, externí spolupracovníci, vyučující daných předmětů

Kvinta

Téma: Dobro a zlo

Cíle výjezdního pobytu v kvintě:

Poznat:

- Různé projevy zla a dobra okolo sebe i v sobě
- Sílu lidského společenství při řešení problémů jednotlivce

Naučit se:

- Pozitivně se motivovat pro svůj život
- Budovat společenství, přispívat k jeho rozvoji
- Hledat a nacházet smysl života
- Vyrovnávat se s těžkostmi, které život přináší

Forma:

- dvoudenní výjezdový pobyt
- zážitkové aktivity, přednášky a diskuse

Personální zabezpečení:

lektor školy, tým lektorů Biskupství královéhradeckého, třídní učitel

Kvinta

Téma: Sociální inteligence

Cíle výjezdového semináře:

Poznat:

- Svět tělesně i duševně postižených lidí
- Těžkosti provázející život lidí s postižením

Naučit se:

- Být vnímavý k lidem s handicapem
- Empatii ve ztížených podmínkách
- Základům ošetřování a pomoci postiženým lidem

Forma:

- jednodenní výjezdový seminář

Personální zabezpečení:

lektor školy, pracovníci Diakonie ČCE – středisko v Čáslavi a Základní školy speciální Diakonie ČCE Čáslav

Sexta a septima

Téma: Emoční inteligence, pozitivní mezilidské a partnerské vztahy

Cíle vícedenního výjezdového pobytu:

Poznat:

- Význam bezpečného prostředí v sociální skupině (třída, rodina, ...)
- Zátěže moderního člověka, stres, frustrace
- Své negativní emoce

Naučit se:

- Zvládání negativních emocí
- Rozumět příčinám konfliktů a jejich zvládání
- Zodpovědnosti v partnerských vztazích i k sobě samému
- Předcházet stresu

Forma:

- třídní výjezdový pobyt (zážitková pedagogika)

Personální zabezpečení:

lektor, spirituál, asistenti, třídní učitel

Septima a oktáva

Téma: Zdravá rodina

Cíle jednodenního semináře:

Poznat:

- důležitost komunikace v rodině
- řešení konfliktů
- problémy současného člověka v oblasti sexuální etiky
- Cesty ke zdravému životnímu stylu

Naučit se:

- správným formám komunikace v partnerských a mezigeneračních vztazích
- zodpovědnosti v partnerských vztazích v intimním životě
- znát metody neabortivní antikoncepce, především PPR
- orientovat se v oblasti lidského života zasažené masivně komercí
- znát přednosti rodinného života ve světě plném nejistot

Forma:

- jednodenní seminář, přednášky, workshopy

Personální zabezpečení:

lektor, Bc. Radka Karelová, spirituál školy, pracovníci ACET ČR, MUDr. Julie Provazníková,
Oblastní charita Kutná Hora – Rodinné centrum Kopretina Čáslav

2. Doplnující a podpůrné programy pro studenty

Cíle, obsah, personální zabezpečení a formy práce

Personální zajištění:

lektori, vyučující křesťanské etiky a základů společenských věd, spirituál, výchovný poradce, pracovníci školního klubu, externisté, asistenti

Výuka křesťanské etiky (občanské výchovy), základů společenských věd a náboženství

Cíl: komplexní rozvoj osobnosti v jeho složce intelektuální, emoční, sociální a spirituální

Termín: ZSV – křesťanská etika – 2 hodiny týdně v primě až kvartě, základy spol. věd – 2 hodiny týdně v kvintě až oktávě (kromě septimy), 3 hodiny v septimě, seminář ZSV – 2 hodiny v oktávě, náboženství – 1 hodina týdně v primě až oktávě (nepovinný předmět)

Organizační forma: výuka

Obsah jednotlivých předmětů: dle tematických plánů, osnovami, školským vzdělávacím programem

Vytváření dílčích školních společenství

Cíl: Rozvoj sociální inteligence

Termín setkávání: týdně

Organizační forma:

- setkání zájmových kroužků a skupin ve školním klubu, ve sportovních halách apod.
- schola,
- dramatický, rukodělný, modelářský kroužek,
- sportovní hry – florbal, basketbal, fotbal

Účast studentů na charitativních sbírkách

Cíl: rozvoj empatie a sociální inteligence

Termín: 2x ročně

Organizační forma: skupinky studentů vytvořené pro realizaci vybraných charitativních sbírek

Minimální preventivní program – krizový plán

Popis a postupy řešení sociálně patologických jevů

Postupy řešení jsou zaměřeny na:

- užívání návykových látek (tabák, alkohol, omamné a psychotropní látky – dále jen „OPL“)
- krádeže a vandalismus
- netolismus (virtuální drogy) a patologické hráčství (gambling)
- šikana
- rozpoznání a zajištění včasné intervence domácího násilí, týrání a zneužívání
- ohrožování mravní výchovy mládeže
- poruchy příjmu potravy (mentální bulimie, mentální anorexie)
- další jevy jako jsou rasismus, vandalismus aj.

Jak řešit případy související s užíváním návykových látek ve škole

Pojem návykové látky zahrnuje veškeré látky (m. j. omamné a psychotropní), které jsou schopné ovlivnit psychiku člověka, jeho sociální chování a ovládací nebo rozpoznávací schopnosti. Patří sem také alkohol nebo tabák. Jsou to látky podléhající zvláštnímu způsobu zacházení.

V České republice není stanovena věková hranice pro užívání návykových látek (OPL, alkoholu i tabákových výrobků). Konzumace návykových látek není považována za protiprávní jednání. Jejich užívání osobami mladšími 18 let je ovšem považováno za nebezpečné chování. Každý nezletilec, který se takového jednání dopouští, má nárok na pomoc orgánu sociálně-právní ochrany dítěte. Navádění k užívání návykových látek, nebo podpora takového chování u osob mladších 18 let jsou zakázány a takové jednání je přestupkem nebo trestným činem. Zakázán je rovněž prodej tabáku a alkoholických nápojů těmto osobám. Užívání návykových látek v prostorách školy v době školního vyučování, na všech školních akcích i při mimoškolní činnosti není přípustné. Všichni zaměstnanci školy mají oznamovací povinnost k řediteli školy v případě, kdy studenti omamné látky užívají, distribuují nebo u sebe přechovávají.

Doporučené postupy školy

- (1) Vytvořit podmínky pro předcházení výskytu případů užívání návykových látek v prostorách školy v době školního vyučování, včetně všech školních akcí i mimoškolní činnosti.
- (2) Zajistit bezpečnost a ochranu zdraví žáků před škodlivými účinky návykových látek v prostorách školy v době školního vyučování, včetně veškerých školních akcí.
- (3) Školním řádem školy a vnitřním řádem školského zařízení (dále jen „školní řád“) jasně vymezit zákaz užívání návykových látek ve škole, jejich nošení do školy.

- (4) Poskytovat žákům a zákonným zástupcům nezbytné informace nutné k zajištění jejich ochrany před tímto jevem.
- (5) Poskytovat žákům věcné a pravdivé informace o návykových látkách formou, která je přiměřená jejich rozumovému a osobnostnímu vývoji.
- (6) Působit na žáky v oblasti primární prevence užívání návykových látek.
- (7) Do veškerých poučení o bezpečnosti a ochraně zdraví zakotvit informace o nebezpečnosti užívání návykových látek a zákazu jejich užívání při všech činnostech souvisejících se školními aktivitami.
- (8) Poskytovat žákům, kteří mají s užíváním návykových látek problémy, jakož i jejich zákonným zástupcům, informace o pomáhajících institucích a možnostech řešení situace.
- (9) Při řešení případů souvisejících s užíváním návykových látek nebo distribucí OPL je třeba spolupracovat s dalšími zainteresovanými institucemi – Policie ČR, orgány sociálně-právní ochrany dětí, školská poradenská zařízení apod.
- (10) V případech, které stanoví zákon, plnit ohlašovací povinnost směrem k orgánům činným v trestním řízení, orgánům sociálně-právní ochrany obce s rozšířenou působností a zákonným zástupcům žáka.

TABÁKOVÉ VÝROBKY

Ve vnitřních i vnějších prostorách všech typů škol je zakázáno kouřit. Kouřit zde nesmějí žádné osoby a není možné ani zřizovat kuřárny nebo místa pro kouření vyhrazená.

- (1) Prostory školy je třeba označit viditelným textem doplněným grafickou značkou zákazu kouření. Takto je třeba označit vnitřní i vnější prostory.
- (2) Školním řádem je nutné kouření v prostorách školy zakázat a stanovit sankce za porušování tohoto zákazu.

Konzumace tabákových výrobků ve škole

- (1) V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci tabákových výrobků v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
- (2) Tabákový výrobek je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
- (3) Pedagogický pracovník dále postupuje podle školního řádu školy: o události sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, (zejména odkud, od koho má tabákový výrobek), který založí školní metodik prevence do své agendy.
- (4) V případě porušení zákazu kouření informuje třídní učitel zákonného zástupce nezletilého žáka.
- (5) V závažných případech (zejména s ohledem na věk nebo chování dítěte) a jestliže se jednání opakuje, vyrozumí škola orgán-sociálně právní ochrany obce s rozšířenou působností. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany obce vyžadovat pomoc.
- (6) Z konzumace tabákových výrobků ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem.

ALKOHOL

Prodej nebo podávání alkoholických nápojů osobám mladším 18 let je v ČR zakázáno. Zakázáno je rovněž osobám mladším 18 let alkohol nabízet, anebo je v konzumaci alkoholu podporovat.

- (1) Školním řádem škola stanoví zákaz užívání alkoholu v prostorách školy v době školního vyučování i na všech akcích školou pořádaných.
- (2) Podávání alkoholických nápojů osobám mladším 18 let může být trestným činem nebo přestupkem.

Konzumace alkoholu ve škole

- (1) V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci alkoholu v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
- (2) Alkohol je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
- (3) Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.
- (4) V případě, kdy je žák pod vlivem alkoholu do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci.
- (5) Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, postupuje pedagogický pracovník podle školního řádu školy: O události sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka (zejména odkud, od koho má alkohol), který založí školní metodik prevence do své agendy a vyrozumí vedení školy.
- (6) V případě, že žák není schopný pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
- (7) Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany dítěte obce s rozšířenou působností a vyčká jeho pokynů. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany dítěte obce s rozšířenou působností vyžadovat pomoc.
- (8) Zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že žák konzumoval alkohol ve škole i v případě, kdy je žák schopen výuky.
- (9) Jestliže se situace opakuje, splní škola oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dítěte. Oznamovacím místem je příslušný odbor obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle místa bydliště dítěte.
- (10) V případě uživatele zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola potřebné informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.
- (11) Z konzumace alkoholu ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem. Za nebezpečné a protiprávní jednání je rovněž považováno navádění jiných žáků k užívání alkoholických nápojů.
- (12) V případě podezření na intoxikaci žáka může pedagogický pracovník provést orientační test na přítomnost alkoholu (dechová zkouška), ale pouze na základě předem získaného souhlasu zákonného zástupce nebo zletilého žáka či studenta s orientačním testováním žáka na přítomnost alkoholu. Pokud je výsledek testu pozitivní, postupuje pedagogický pracovník obdobným postupem jako je uvedeno od bodu 3. O události sepíše pedagogický pracovník stručný záznam s vyjádřením žáka.

- (13) Obdobný postup zvolí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem alkoholu, resp. kdy nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole.

Nález alkoholu ve škole

- (1) V případě, kdy pracovníci školy **naleznou v prostorách školy alkohol**, postupují takto:
- a) Tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury.
  - b) O nález ihned uvědomí vedení školy.
  - c) Nalezenou tekutinu uloží u vedení školy pro případ usvědčujícího důkazu.
  - d) Zpracují stručný záznam o události.
- (2) V případě, kdy pracovníci školy **zadrží u některého žáka alkohol**, postupují takto:
- a) Zabavenou tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
  - b) O nález ihned uvědomí vedení školy.
  - c) O nález sepiší stručný záznam, s vyjádřením žáka, u kterého byl alkohol nalezen, datum, místo a čas nález a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byl alkohol nalezen (nebo který jej odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen/na ředitel/ka školy nebo její/jeho zástupce. Zápis záznamu založí školní metodik prevence do své agendy.
  - d) O nález vyrozumí zákonného zástupce žáka, a v případě, že se jedná o opakovaný nález u téhož žáka, i orgán sociálně-právní ochrany dítěte, kterým je obecní úřad obce s rozšířenou působností.
  - e) V případě podezření, že alkohol obsahuje i jiné příměsi a byl nalezen u žáka, který se jím intoxikoval, předají zajištěnou tekutinu přivolanému lékaři.

OPL

Zakázána je výroba, distribuce, přechovávání, šíření i propagace omamných a psychotropních látek, a to bez ohledu na věk žáka a prostředí, ve kterém by k tomu docházelo. Zakázáno je rovněž navádění k užívání těchto látek.

- (1) Školním řádem škola stanoví zákaz užívání OPL a jejich distribuci a přechovávání. Současně stanoví zákaz vstupu do školy pod jejich vlivem. Školním řádem stanoví rovněž sankci za porušení zákazu.
- (2) Ten, kdo se hodnověrným způsobem dozví, že jiný připravuje nebo páchá trestný čin nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle § 187 a 188 a spáchání nebo dokončení takového trestného činu nepřekazí, se sám vystavuje trestnímu stíhání. Překazit takový čin lze tím, že ho včas oznámí orgánům Policie ČR nebo státnímu zástupci.

Konzumace OPL ve škole

- (1) V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci OPL v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
- (2) Návykovou látku je třeba žákovi odebrat a zajistit ji, aby nemohl v konzumaci pokračovat.

- (3) Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností, pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.
- (4) V případě, kdy je žák pod vlivem OPL do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci.
- (5) Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, postupuje pedagogický pracovník podle školního řádu školy. Především ihned zajistí vyjádření žáka a vyzumí vedení školy.
- (6) V případě, že žák není schopen pokračovat ve vyučování, vyzumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
- (7) V případě, že žák není schopný dbát pokynů zaměstnanců školy, vyzumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
- (8) Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyzumí škola orgán sociálně právní ochrany a vyčká jeho pokynů. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany obce vyžadovat pomoc.
- (9) Zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že žák konzumoval OPL ve škole i v případě, kdy je žák schopen výuky (dbát pokynů pracovníků školy).
- (10) Současně splní oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dítěte. Oznamovacím místem je příslušný odbor obce s rozšířenou působností podle místa bydliště dítěte.
- (11) V případě uživatele zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.
- (12) Z konzumace OPL ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem. Nicméně je nutné rozlišovat distributora od uživatele. Uživatel je nebezpečný pouze sobě, distributor všem. Distribuce je trestným činem, užívání OPL je porušením školního řádu.
- (13) Navádění jiných žáků k užívání návykových látek je považováno rovněž za nebezpečné a protiprávní jednání.
- (14) V případě podezření na intoxikaci žáka může pedagogický pracovník provést orientační test na přítomnost OPL (zkouška ze slin), ale pouze na základě předem získaného souhlasu zákonného zástupce, resp. žáka staršího 18 let s orientačním testováním žáka na přítomnost OPL. Pokud je výsledek testu pozitivní, postupuje pedagogický pracovník obdobným postupem jako je uvedeno od bodu 3. O události sepíše pedagogický pracovník stručný záznam s vyjádřením žáka.
- (15) Obdobný postup zvolí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem OPL, resp. kdy nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole.

Distribuce OPL ve škole

- (1) Distribuce OPL je v České republice považována za protiprávní jednání. Je proto zakázána a může být kvalifikována jako trestný čin. Množství, které žák distribuuje, není nijak rozhodující.
- (2) Přechovávání OPL je také vždy protiprávním jednáním. Množství, které u sebe žák v danou chvíli má, je rozhodující pro to, aby toto protiprávní jednání bylo blíže specifikováno buď jako přestupek nebo v případě množství většího než malého jako trestný čin, ale toto množství nemusí mít žádný vliv na kázeňský postih, který je stanovený školním řádem.

- (3) Jestliže má pracovník školy důvodné podezření, že ve škole došlo k distribuci OPL, musí o této skutečnosti škola vždy vyrozumět místně příslušné oddělení Policie ČR, protože se jedná o podezření ze spáchání trestného činu.
- (4) Jestliže se tohoto jednání dopustila osoba mladší 18 let nebo bylo namířeno proti osobě mladší 18 let, vyrozumí škola také zákonného zástupce a orgán sociálně-právní ochrany obce s rozšířenou působností.
- (5) Pokud v rámci tohoto podezření zajistí pracovníci školy nějakou látku, postupují způsobem popsáním níže.

Nález OPL ve škole

A. V případě, kdy pracovníci školy **naleznou v prostorách školy látku**, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

- (1) Látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
- (2) O nálezů ihned uvědomí vedení školy.
- (3) Za přítomnosti dalšího pracovníka školy vloží látku do obálky, napíše datum, čas a místo nálezů. Obálku přelepí, přelep opatří razítkem školy a svým podpisem a uschovají ji do školního trezoru.
- (4) O nálezů vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky.

B. V případě, kdy pracovníci školy **zadrží u některého žáka látku**, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

- (1) Zabavenou látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
- (2) O nálezů ihned uvědomí vedení školy.
- (3) O nálezů sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byla látka nalezena, datum, místo a čas nálezů a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byla látka nalezena (nebo který látku odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen/na ředitel/ka školy nebo její/jeho zástupce.
- (4) O nálezů vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky a informuje zákonného zástupce žáka.
- (5) V případě, že je látka nalezena u žáka, který se jí intoxikoval, předají látku zajištěnou výše uvedeným postupem, přivolanému lékaři. Může to usnadnit léčbu, neboť u řady jedů jsou známy protijedy. Další postup nutný k identifikaci látky pak zajistí Policie ČR.

C. V případě, kdy pracovníci školy mají podezření, že **některý z žáků má nějakou OPL u sebe**, postupují takto:

- (1) Jedná se o podezření ze spáchání trestného činu nebo přestupku, a proto řešení této situace spadá do kompetence Policie ČR.
- (2) Bezodkladně vyrozumí Policii ČR, zkonzultují s ní další postup a informují zákonného zástupce žáka.
- (3) Žáka izolují od ostatních a do příjezdu Policie ČR je nutné mít ho pod dohledem. U žáka v žádném případě neprovádějí osobní prohlídku nebo prohlídku jeho věcí.

II. Jak řešit případy související s krádežemi a vandalismem v prostředí škol

Krádeže, zejména mobilních telefonů, a ničení školního majetku, jsou nejčastějšími formami protiprávního jednání, se kterými se lze v prostředí škol setkat.

Jak postupovat preventivně proti krádežím

- (1) Ve školním řádu uvést, že krádeže jsou protiprávním jednáním a jakmile se škola o takovém jednání dozví, bude tuto skutečnost hlásit orgánům činným v trestním řízení, nebo doporučí poškozenému (jeho zákonnému zástupci), aby se na tyto orgány obrátil.
- (2) Upozornit žáky a jejich zákonné zástupce, že nošení cenných věcí (zejména věcí malých rozměrů) do školy je rizikové chování, které může vést k jejich odcizení. Škola ve školním řádu, školské zařízení ve vnitřním řádu:
  - a) zdůrazní, že (cenné) věci, které nesouvisí s vyučováním a vzděláváním nemají žáci do školy nebo školského zařízení nosit
nebo
  - b) ředitel školy ve školním řádu určí způsob zajištění těchto předmětů na určeném místě.

I v případě, že bude žákům doporučeno nenosit do školy věci nesouvisející s vyučováním, nelze se odpovědnosti za škodu způsobenou na vnesených nebo odložených věcech jednostranně zprostit a za klenoty, peníze a jiné cennosti se odpovídá do výše 5 000 Kč (§ 1 nařízení vlády č. 258/1995 Sb., kterým se provádí občanský zákoník); pokud budou věci převzaty do úschovy, hradí se škoda bez omezení.

- (3) Vést žáky k tomu, aby dokázali protiprávní jednání rozpoznat, byli všímoví vůči svému okolí a v případě, kdy budou svědky takového jednání, ohlásili věc pedagogickému pracovníkovi školy.

Jak postupovat při nahlášení krádeže žákem

- (1) O události pořídít záznam na základě výpovědi poškozeného.
- (2) Věc předat orgánům činným v trestním řízení (ohlásit na místní nebo obvodní oddělení Policie ČR), nebo poučit poškozeného žáka (jeho zákonného zástupce), že má tuto možnost.
- (3) V případě, že je znám pachatel, je třeba nahlásit věc orgánu sociálně-právní ochrany (byl-li pachatel mladší 18 let) a současně věc předat orgánům činným v trestním řízení.

Jak postupovat preventivně proti vandalismu

- (1) Ve školním řádu uvést, že každý je odpovědný za škody, které svým jednáním způsobil, a proto po něm bude škola požadovat náhradu, jestliže škodu způsobil úmyslně nebo z nedbalosti.
- (2) V poučeních o bezpečnosti a ochraně zdraví je třeba se problematice vzniklých škod věnovat a žáky opakovaně upozorňovat na jednání, které k poškození majetku vede a jak se takovému jednání vyhnout.

Jak postupovat při vzniku škody

- (1) Jakmile vznikne škoda na školním majetku, je třeba o celé záležitosti vyhotovit záznam a pokusit se odhalit viníka.
- (2) V případě, že viníka škola zná, může na něm (jeho zákonném zástupci) vymáhat náhradu škody.
- (3) V případě, že nedojde mezi zákonnými zástupci nezletilého dítěte a školou k dohodě o náhradu škody, může škola vymáhat náhradu soudní cestou.

Souhlas zletilého žáka a studenta nebo zákonného zástupce nezletilého žáka s orientačním testováním žáka na přítomnost OPL

Škola, adresa, razítko:

Souhlasné prohlášení zákonného zástupce k možnosti orientačního testování přítomnosti návykových látek v lidském organismu v průběhu školního roku .....

Způsob testování:

Testování na přítomnost alkoholu pomocí dechové zkoušky, v případě přítomnosti OPL pomocí zkoušky ze slin.

Jméno žáka/studenta .....

Souhlasím s možností orientačního testování přítomnosti návykových látek v organismu mého syna/dcery, **existuje-li důvodné podezření z požití návykové látky a možného ohrožení jeho/jejího zdraví.**

V..... dne.....

podpis zákonného zástupce

Jak řešit případy související s projevy šikany ve škole

Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrožit nebo zastrašovat žáka, případně skupinu žáků. Spočívá v cílených a opakovaných fyzických a psychických útocích jedincem nebo skupinou vůči jedinci nebo skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit. Zahrnuje jak fyzické útoky, tak i útoky slovní. Může mít i formu sexuálního obtěžování až zneužívání. Nově se může realizovat i prostřednictvím elektronické komunikace, tzv. kyberšikana. Znamená útoky pomocí e-mailů, sms zpráv, vyvěšování urážlivých materiálů na internetové stránky apod. Šikanou může být i demonstrativní přehlížení a ignorování.

Krizový plán školy v případě objevení se šikany lze rozdělit na dva scénáře. V prvním jsou zahrnuty situace, kdy škola zvládne řešit projevy šikany vlastními silami. Jde o projevy šikany v počátečním stádiu. Druhý scénář zahrnuje situace, kdy škola potřebuje pomoc z venku a spolupracuje s institucemi péče o dítě a s policií.

Postupy řešení šikanování

a) Počáteční stádium

1. Rozhovor s těmi, kdo na šikanování upozornili a s oběťmi.
2. Nalezení vhodných svědků.
3. Individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky (nikdy však konfrontace obětí a agresorů).
4. Zajištění ochrany obětem.
5. Rozhovor s agresory, příp. konfrontace mezi nimi.

b) Pokročilá šikana

1. Bezprostřední záchrana oběti.
2. Domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování.
3. Zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi.
4. Nahlášení policii.
5. Vlastní vyšetřování.

Výchovná opatření

Výchovná opatření vycházejí ze školního řádu, nelze však pominout další práci s agresorem (jeho náhled na vlastní chování, rodinné prostředí), v případě potřeby mu pomoci kontaktovat péči odborníků. Při nápravě situace je potřeba pracovat s celým kolektivem třídy, důraz klást na ty, kteří tvořili tzv. mlčící většinu.

Spolupráce se specializovanými institucemi

- v resortu školství: pedagogicko-psychologické poradny, střediska výchovné péče
- v resortu zdravotnictví: pediatři, odborní lékaři, dětské psychologové, psychiatři, zařízení poskytující poradenskou a terapeutickou péči
- v resortu sociální péče: oddělení péče o rodinu a děti, oddělení sociální prevence
- Policie ČR

Pro pedagogy školy je důležitá znalost Metodického pokynu MŠMT k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení č.j. 24 246/2008-6. Jako publikace doporučená kniha M. Koláře Bolest šikanování (2001, 2005), Portál.

Přehled institucí důležitých při řešení sociálně patologických jevů:

Policie ČR, obvodní odd. Kutná Hora, tel. 974 875 700

Policie ČR, obvodní odd. Čáslav, tel. 327 312 266

Policie ČR, obvodní odd. Kolín, tel. 321 720 202, 974 874 710

Pedagogicko psychologická poradna Kutná Hora, tel. 327 312 020

Pedagogicko psychologická poradna Kolín, tel. 321 717 168

Centrum krizové intervence Kutná hora, tel. 327 511 111, 602 874 470

Bílý kruh bezpečí, U Trojice 1042, Praha 5, tel. 257 317 110

MěÚ Kutná Hora, odbor sociálních věcí a zdravotnictví, tel. 327 710 285

Hasičský záchranný sbor Kutná Hora, tel. 950 875 011, 950 875 052

Záchranná a pohotovostní služba Kutná Hora, tel. 155, 327 514 033, 602 219 525